

Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία

02 / 18

11 Ιουλίου 2018

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Διεθνές περιβάλλον: θετικές προοπτικές, αλλά και ενδείξεις κόπωσης

- **Παγκόσμια ανάπτυξη 3,6%** το α' τρίμ. 2018, όση στο προηγούμενο τρίμηνο, ταχύτερη του α' τριμ. '17. Προσδοκία για **ετήσιο ρυθμό 3,9%** το 2018 και 2019
 - **Τονωτική επίδραση** από χαμηλό κόστος χρήματος
 - **Κίνδυνος** ανάσχεσης δυναμικής από κλιμάκωση εμπορικού προστατευτισμού
 - Πολλές αναπτυσσόμενες οικονομίες πάνω από το **δυναμικό προϊόν τους**
- **Ανάπτυξη στην Ευρωζώνη κατά 2,5%** το α' τριμ. 2018, ταχύτερη από πρόσφατες προβλέψεις για το τρέχον έτος (Ευρ. Επιτροπή: 2,1%).
 - **Θετικές επενέργειες** από ενίσχυση επενδύσεων και ιστορικά υψηλή ρευστότητα
 - Πρώτα **ενδείξεις αναπτυξιακής «κόπωσης»** από δείκτες οικονομικού κλίματος, επιβράδυνση ανόδου εξαγωγών
 - Επιβράδυνση ρυθμού ανάπτυξης κάτω του 2,0% ήδη από το 2019

Διεθνές περιβάλλον: αυξάνονται - ενισχύονται εστίες αβεβαιότητας

Παγκοσμίως

- Εμπορικός προστατευτισμός: κλιμάκωση από ΗΠΑ και αντίμετρα από εταίρους
- Υψηλό δημόσιο χρέος σε ανεπτυγμένες οικονομίες
- Υψηλό ιδιωτικό χρέος σε αναδυόμενες οικονομίες
- Προ-κυκλική δημοσιονομική πολιτική (π.χ. ΗΠΑ): μαξιλάρι ασφαλείας για μελλοντικές διαταραχές;

Ευρωζώνη

- Ευρώ-σκεπτικισμός σε χώρες-μέλη (εκλογές Ιταλίας, διαχείριση μεταναστευτικών ροών) → Εμβάθυνση των θεσμών της Ευρωζώνης;
- Τραπεζικό σύστημα: υψηλό απόθεμα σε μη εξυπηρετούμενα δάνεια
- Μακροοικονομικές ανισορροπίες μεταξύ χωρών μελών

Νέα επιτάχυνση αύξησης ΑΕΠ στο α' τρίμηνο του 2018

α' τρίμ. 2018: **+2,3%**, έναντι +2,0% στο δ' τρίμ. '17 και οριακής ανάπτυξης 0,3% στο α' τρίμ. '17

Σημαντικότερες μεταβολές στις συνιστώσες του ΑΕΠ:

- Βελτίωση ισοζυγίου εξωτερικού τομέα κατά €1,55 δισεκ. (69%)
 - Διεύρυνση εξαγωγών κατά 7,6%, ταχύτερα από ότι πριν ένα χρόνο (+5,2%) πρωτίστως από ενίσχυση εξαγωγών προϊόντων (+10,5%)
 - Υποχώρηση εισαγωγών 2,8%, λόγω και ισχυρής ανόδου πέρυσι (+11,2%), από λιγότερες εισαγωγές προϊόντων (-6,1%)
- Σημαντική κάμψη επενδύσεων, κατά 12,1%
 - Πτώση από πρόσκαιρους παράγοντες: αποτέλεσμα «βάσης» από έντονη αύξηση σε επενδύσεις μεταφορικών μέσων - συναφών εξοπλισμών πριν ένα έτος (+213%) → συσχέτισή τους με επενδύσεις πλοίων
 - Άνοδος σε όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες πάγιου κεφαλαίου, κυρίως ΤΠΕ, μηχανήματα
- Σε πτωτική τροχιά με μικρή ταχύτητα η ιδιωτική κατανάλωση για τρίτο τρίμηνο (-0,4%)

Υπέρβαση στόχων Κρατικού Προϋπολογισμού

- **Αποτέλεσμα Ιανουαρίου - Μαΐου (ταμειακό): έλλειμμα €824 εκατ.,** έναντι στόχου ελλείμματος €2,16 δισεκ.
- **Πρωτογενές πλεόνασμα €1,52 δισεκ.,** έναντι στόχου €180 εκατ., αλλά περυσινής επίδοσης €1,84 δισεκ.
- Υπέρβαση στόχων από:
 - Υψηλότερα έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού
 - Υπερβάλλοντα κοινοτικά έσοδα ΠΔΕ (+462 εκατ.) → εντούτοις, όπως πέρυσι, υπο-ύλοποιείται (υστέρηση δαπανών €516 εκατ.)
 - Περισσότερα καθαρά έσοδα Τακτικού Προϋπολογισμού (+€372 εκατ.): εισπράξεις φόρων στην περιουσία, έμμεσων φόρων ΠΟΕ
 - Συγκράτηση δαπανών Κρατικού Προϋπολογισμού αποκλειστικά μέσω χαμηλής εκτέλεσης ΠΔΕ

• Ολοκλήρωση τέταρτης αξιολόγησης – τρίτου Προγράμματος

- ❖ Πρόσθετοι πόροι για το κεφαλαιακό απόθεμα (cash buffer)
- ❖ Νέα μέτρα για χρέος – χαμηλές χρηματοδοτικές ανάγκες μεσοπρόθεσμα
- ❖ Πλαίσιο μετα-προγραμματικής εποπτείας (enhanced surveillance)
- ❖ Χωρίς πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα

- Ενίσχυση αξιοπιστίας
- Αναβάθμιση αξιόχρεου
- Διευκόλυνση δανεισμού δημόσιου – ιδιωτικού τομέα

- Συνεχίζονται οι πιέσεις από τα νέα μέτρα άμεσης και έμμεσης φορολογίας το 2018, ιδίως σε μισθωτούς, συνταξιούχους και ελεύθερους επαγγελματίες
- Δημοσιονομικός «χώρος» και φοροελαφρύνσεις

Η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων στο χρέος μακροπρόθεσμα θα εξαρτηθεί από τη συνέχιση υλοποίησης μεταρρυθμίσεων, που θα ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στην οικονομική πολιτική και την ελκυστικότητα της ελληνικής οικονομίας, βελτιώνοντας τις παραμέτρους που το επηρεάζουν (ρυθμός ανάπτυξης, επιτόκια)

Σταθερά σε μεταβατικό στάδιο οι τράπεζες

Θετική έκβαση stress test

- ❖ Χαλάρωση περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων
- ❖ Πιστοληπτική αναβάθμιση
- ❖ Διστακτική επιστροφή καταθέσεων έως τα αποτελέσματα του test
- ❖ Υπό περιορισμό τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, παραμένουν υψηλά
 - ❖ Έμφαση σε ποιοτικά χαρακτηριστικά (π.χ. πωλήσεις, όχι διαγραφές)
- ❖ Προς ολοκλήρωση το Q-E, μειώνονται αρκετά οι πιθανότητες ένταξης (ιδίως χωρίς waiver)

Συμπεπώς:

- ❖ Σταδιακή βελτίωση δομικών χαρακτηριστικών πιστωτικού συστήματος
- ❖ Δεν είναι εφικτή μια απότομη μεταβολή πιστοδοτικής πολιτικής
- ❖ Χρειάζεται σημαντική, σταθερή επιστροφή καταθέσεων
- ❖ Πλέον πιθανή η συνέχιση πιστωτικής συρρίκνωσης, ίσως με εξαίρεση κάποιους κλάδους (π.χ. Τουρισμός)

Μεγαλύτερη συμβολή δημόσιου τομέα σε ρευστότητα – επενδύσεις

- **Δυνατότητα επιτάχυνσης πληρωμής ληξιπρόθεσμων οφειλών**
 - Έχουν εκταμιευτεί στο β' τριμ. €1,5 δισεκ. για αυτόν το σκοπό (+€750 εκατ. «εθνική συμμετοχή»)
 - Επαρκούν για την κάλυψη μεγάλου μέρους των ληξιπρόθεσμων οφειλών στο τέλος του φετινού Απριλίου (≈ €3,3 δισεκ.)
- **Εκκίνηση επενδύσεων σε αποκρατικοποιήσεις με ολοκληρωμένη αδειοδότηση**
 - Ενδεικτικά παραδείγματα: Αστέρας Βουλιαγμένης, περιφερειακά αεροδρόμια, Ελληνικό
 - Κινητικότητα στο πρόγραμμα του ΤΑΙΠΕΔ για το 2018: πώληση 5% ΟΤΕ, πώληση ΟΛΘ, προτιμητέος επενδυτής ΔΕΣΦΑ. Αλλά και περισσότερες προβλεπόμενες ενέργειες από κάθε άλλο έτος, με υψηλό προϋπολογισμό εσόδων
- **Αλλά και υποεκτέλεση για δεύτερο έτος του ΠΔΕ**
 - Κοντά στο περυσινό, χαμηλό επίπεδο οι δαπάνες την περίοδο Ιαν. – Μαΐου (€794 εκατ. αντί €755 εκατ.)
 - Η έως τώρα μεγαλύτερη άντληση κοινοτικών κεφαλαίων δίνει δυνατότητα επιτάχυνσης προσεχώς. Αλλά έχουν χαθεί τα οφέλη μιας εμπροσθοβαρούς υλοποίησης.

Τάσεις οικονομικών μεγεθών

Βιομηχανική Παραγωγή

- Στασιμότητα βιομηχανικής παραγωγής στο πρώτο τετράμηνο του 2018 (σε σύγκριση με +7,1% πέρυσι)

Κατασκευές

- Στασιμότητα και στον Κατασκευαστικό τομέα στο πρώτο τρίμηνο του 2018, από +14,6% πριν ένα χρόνο
- 61 μονάδες κάτω σε κύκλο εργασιών από το 2010

Τουριστικός τομέας

- Σημαντική αύξηση κύκλου εργασιών 10,9% το πρώτο τρίμηνο φέτος, έναντι μόλις +0,9% πέρυσι

Λιανικό Εμπόριο

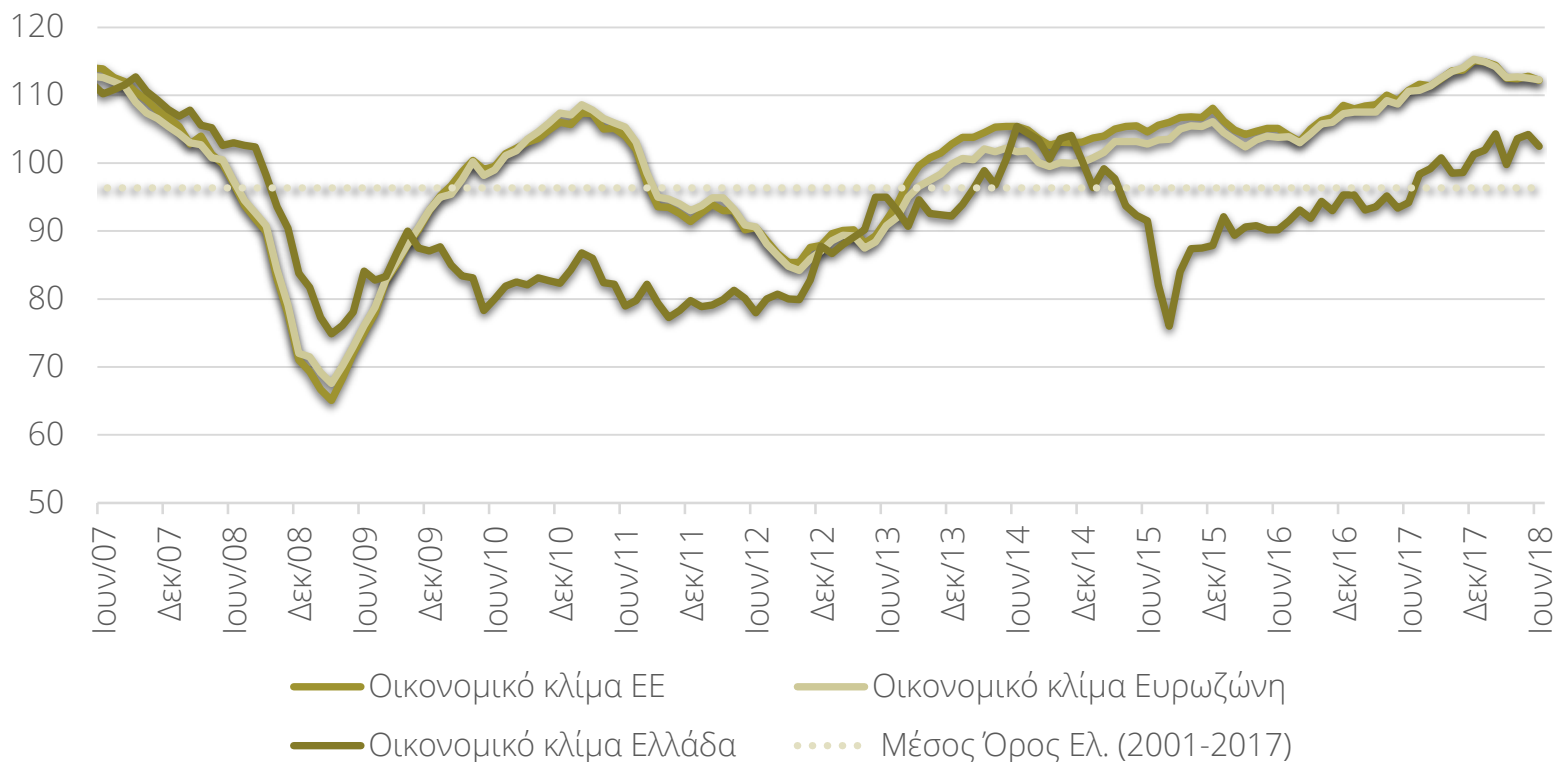
- Ηπιότερη βελτίωση στο πρώτο τετράμηνο (+0,8% αντί +2,6%)
- Μεγαλύτερη άνοδος σε Έπιπλα Ηλεκτρικά Είδη και Οικιακό Εξοπλισμό (8,4% αντί 2,1%) και Μεγάλα Καταστήματα Τροφίμων (3,1% αντί 3,0%)
- Εντονότερες απώλειες στα Τρόφιμα – ποτά (-8,0% αντί -4,7%) και στα Βιβλία (-0,7% από +10,6%)

Ελαφρά βελτίωση οικονομικού κλίματος το β' τρίμηνο σε σχέση με το α' τρίμηνο: καλύτερα από πέρυσι

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

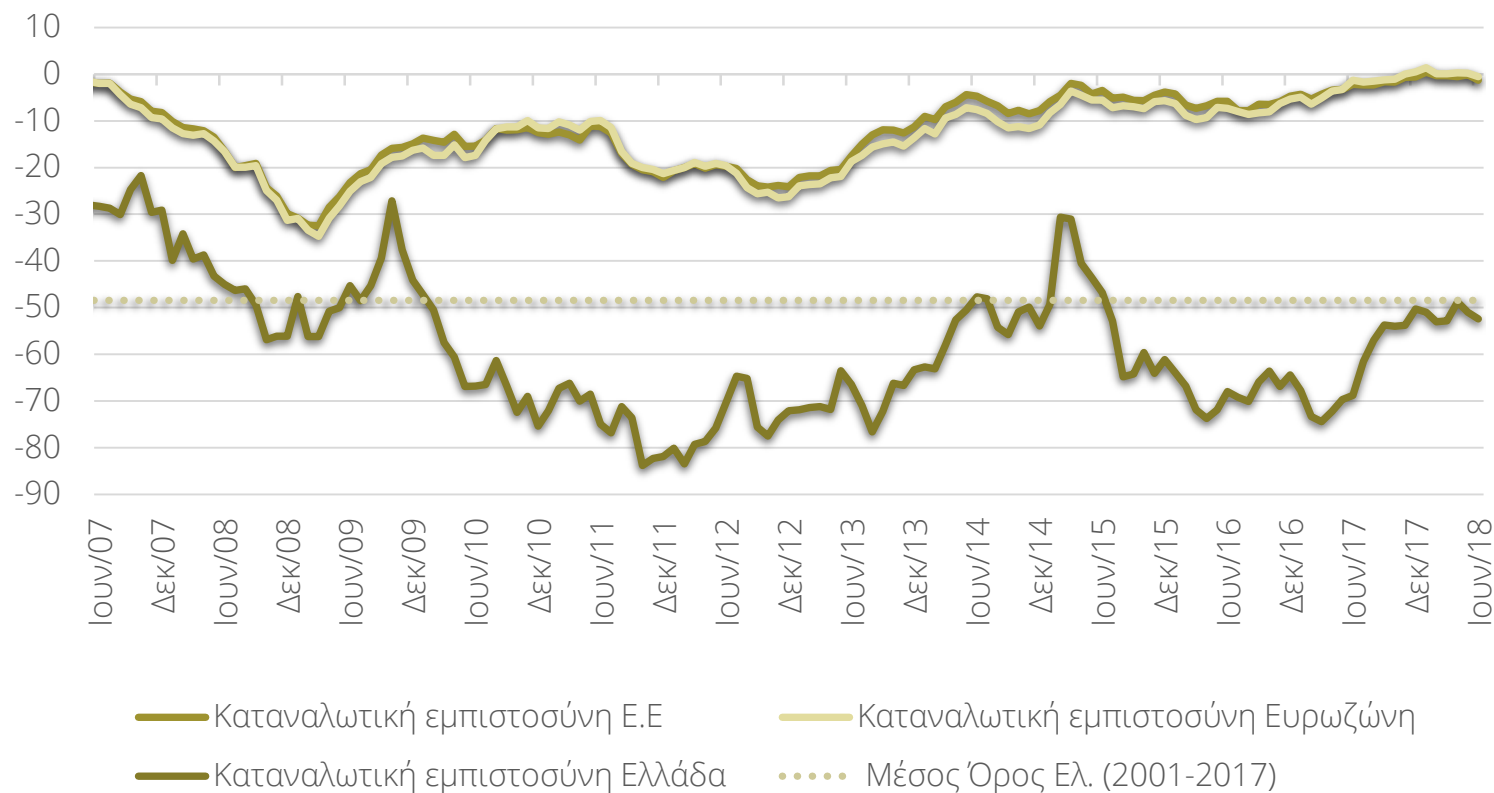

Πηγές: IOBE, European Commission

Μικρότερη βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, ωστόσο κινείται υψηλότερα από πέρυσι

Καταναλωτική Εμπιστοσύνη

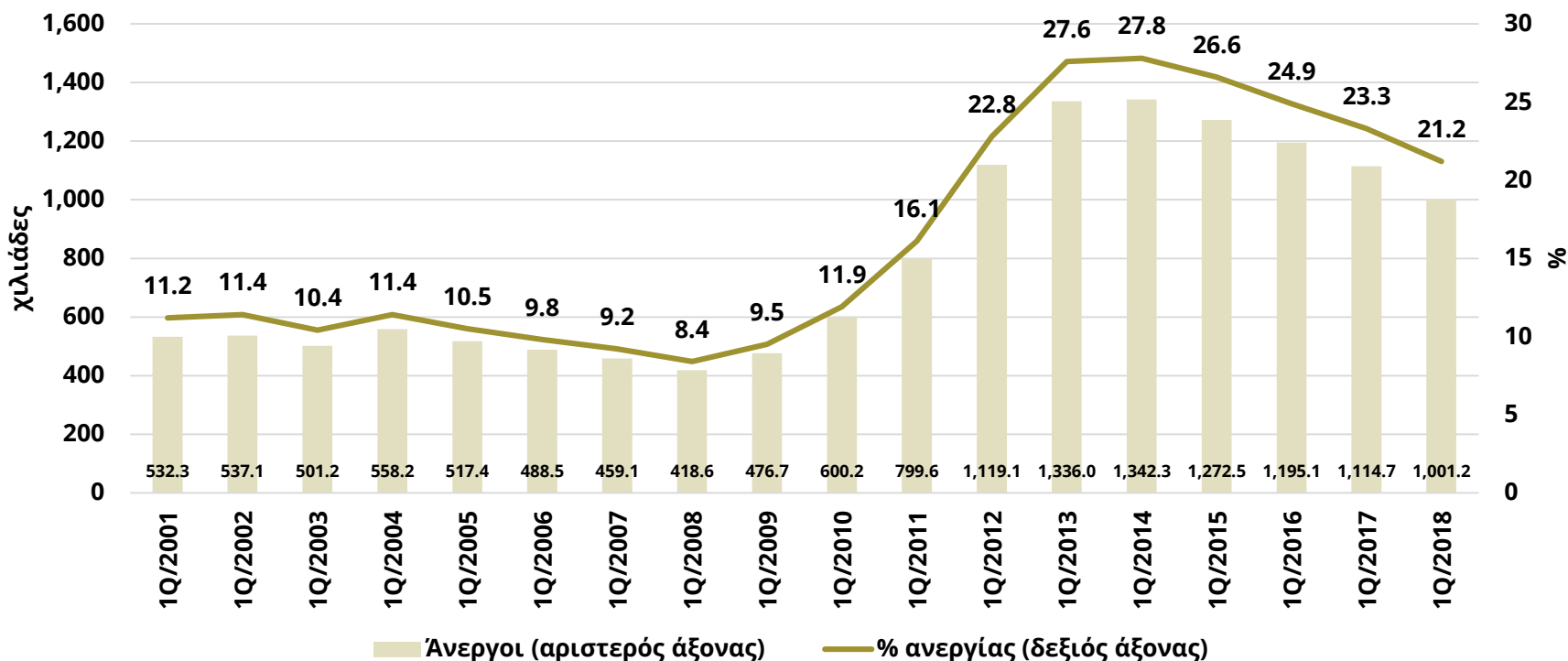

Πηγές: IOBE, European Commission

Στα επίπεδα του 2012 το ποσοστό ανεργίας

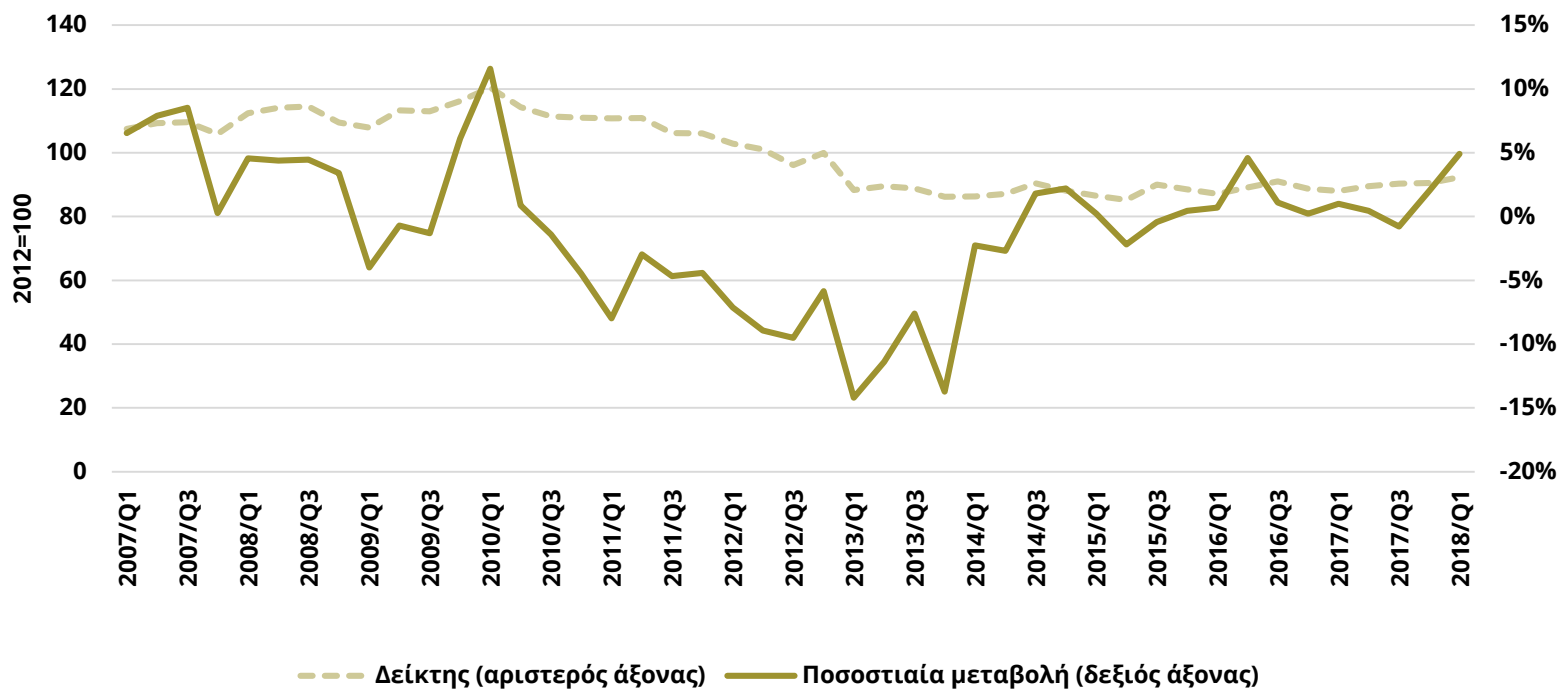
Αριθμός ανέργων και ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα

- Στο 21,2% το 1Q/2018 από 23,3% το 1Q/2017 και 24,9% το 1Q/2016.
- Αύξηση απασχόλησης σε 13 κλάδους. **Ενδεικτικά:** Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας (+24,0 χιλ.), Γεωργία-Δασοκομία-Αλιεία (+14,7 χιλ.), Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο (+10,2 χιλ.), Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (+9,0 χιλ.), Επαγγελματικές-Επιστημονικές-Τεχνικές δραστηριότητες (+8,5 χιλ.), Μεταποίηση (+2,6 χιλ.)
- Μείωση απασχόλησης σε 7 κλάδους. **Ενδεικτικά:** Εκπαίδευση (-11,1 χιλ.), Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες (-4,9 χιλ.), Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης (-1,6 χιλ.), Ορυχεία και Λατομεία (-1,3 χιλ.)

Νέα άνοδος του εποχικά διορθωμένου δείκτη μισθολογικού κόστους

Εξέλιξη εποχικά διορθωμένου δείκτη μισθολογικού κόστους

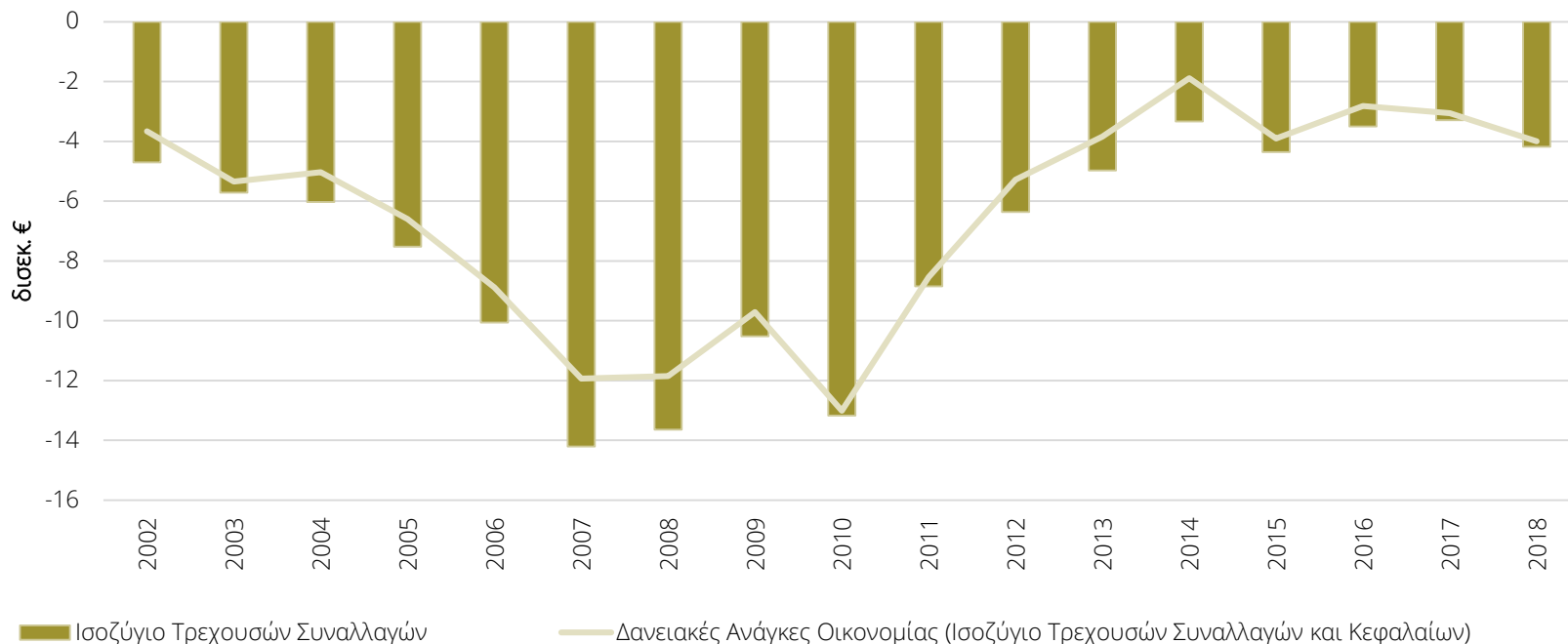

Πηγή: Eurostat

➤ Σημαντική άνοδος του δείκτη κατά 4,9% το 1Q/2018 σε συνέχεια αύξησης του κατά 2% το 4Q/2017

Διόγκωση ελλείμματος Ισοζυγίου ΤΣ στο πρώτο τετράμηνο

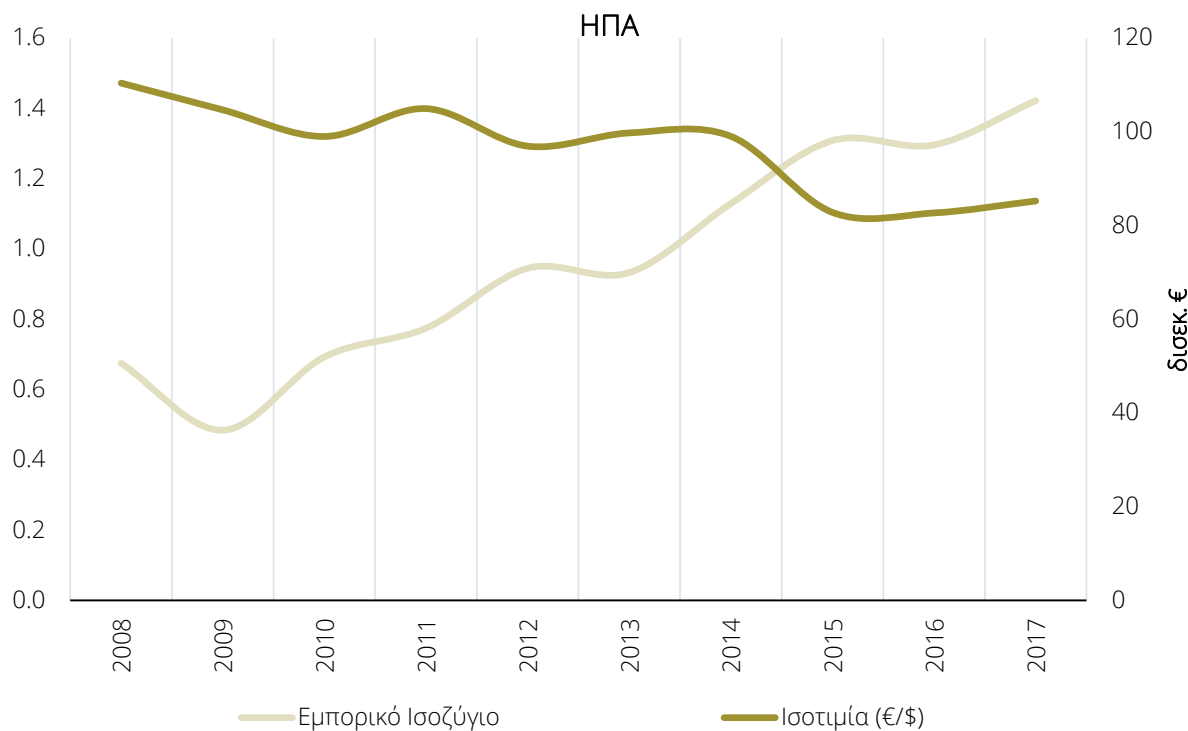

Πηγή: ΤτΕ

- Έλλειμμα €4,2 δισεκ., έναντι €3,3 δισεκ. πέρυσι
- Σημαντική αύξηση εξαγωγών αγαθών (+14%), αλλά αύξηση και στις εισαγωγές (+10%)
- Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών: ~30% του ΑΕΠ, υψηλότερο επίπεδο από το 2002

Σημαντική συμβολή προγράμματος QE στο ΑΕΠ, απασχόληση αλλά και εμπορικό ισοζύγιο Ευρωζώνης, έναντι ΗΠΑ

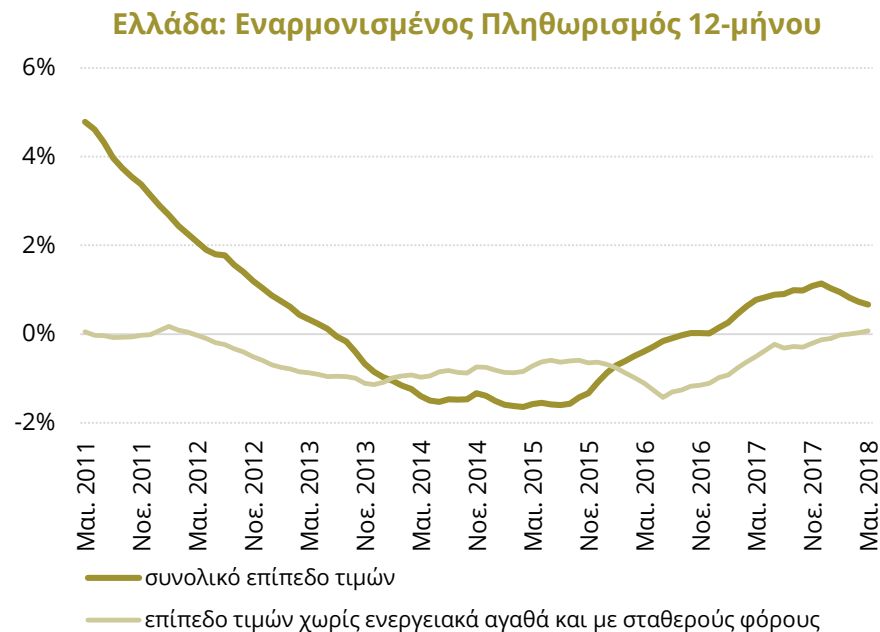
Πηγή: Eurostat

Η αύξηση της προσφοράς χρήματος σε ευρώ μετά το 2014, οδήγησε σε υποτίμηση του € έναντι του \$, με αποτέλεσμα την περαιτέρω ενίσχυση του εμπορικού πλεονάσματος με τις ΗΠΑ

Την ίδια περίοδο, οι ΗΠΑ, μείωναν το δικό του αντίστοιχο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης

Ηπιότερη από πέρυσι πληθωριστική πίεση

Πηγές: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Eurostat

Ευρωζώνη: Επιτάχυνση πληθωρισμού σε 1,4% το πεντάμηνο Ιαν.-Μαΐ. 2018

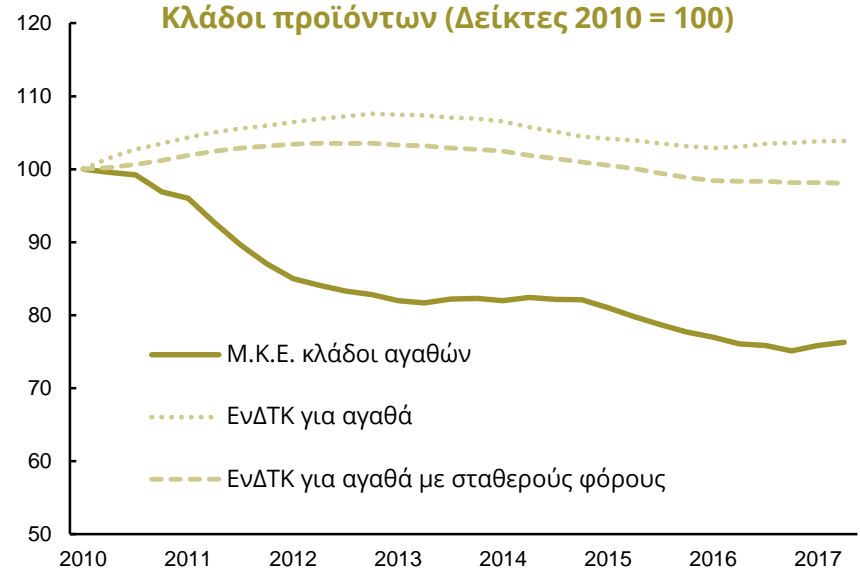
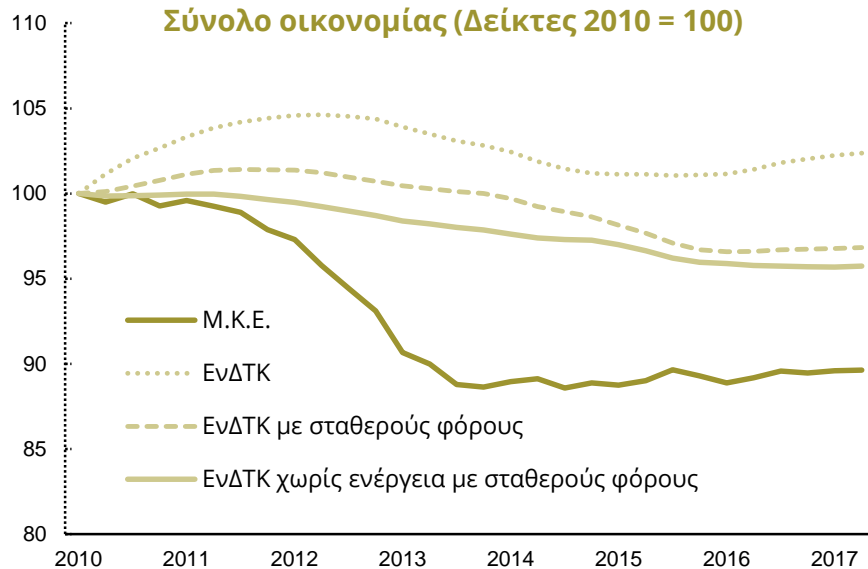
Ελλάδα (Ιαν-Μαΐ. 2018, βάσει ΔΤΚ): πληθωρισμός 0,1%, αντί +1,4% το 2017:

Υποχώρηση πληθωριστικής επίδρασης έμμεσων φόρων και ενεργειακών αγαθών

Δείκτης Τιμών Παραγωγού Ιαν-Μαΐ. 2018: +2,2%, έναντι +8,1% το 2017

Απόκλιση μεταξύ προσαρμογής Μ.Κ.Ε. και τελικών τιμών καταναλωτή

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Σημ. Το Μοναδιαίο Κόστος Εργασίας (Μ.Κ.Ε.) σε κλάδους προϊόντων υπολογίζεται για κλάδους που ταξινομούνται στις κατηγορίες Α-Ε (NACE Rev.2)

2010-2017: Η σωρευτική πτώση των τιμών διορθωμένη ως προς τους φόρους, παραμένει 6 π.μ. μικρότερη από την ποσοστιαία μείωση του Μ.Κ.Ε.

- Η απόκλιση είναι εντονότερη στους κλάδους προϊόντων
- Κλειδί οι μεταρρυθμίσεις που προάγουν τον ανταγωνισμό, το κόστος ενέργειας

Προβλέψεις 2018

Μικρή αύξηση ιδιωτικής κατανάλωσης ($\approx 0,7\%$):

- Νέα, ηπιότερη κάμψη ανεργίας, λόγω αύξησης απασχόλησης σε εξωστρεφείς κλάδους (Μεταποίηση, Μεταφορές, Τουρισμός) στις Κατασκευές (ιδιωτικοποιήσεις, ιδιωτικά οικοδομικά έργα) και στο Δημόσιο τομέα
- Πιέσεις στο διαθέσιμο εισόδημα από δημοσιονομικά μέτρα, πιστωτική συρρίκνωση

• Άνοδος δημόσιας κατανάλωσης ($\approx 1,5\%$)

- Η δημοσιονομική προσαρμογή συνεχίζεται κυρίως με διεύρυνση εσόδων (κατάργηση εκπτώσεων φόρου, επέκταση παλαιών – επιβολή νέων έμμεσων φόρων)

• Κλιμάκωση επενδυτικής δραστηριότητας ($\approx 13\%$) από:

- Επενδύσεις εξωστρεφών κλάδων με αυξανόμενη διεθνή ζήτηση
- Εκκίνηση επενδύσεων σε αποκρατικοποιήσεις
- Πρόσβαση μεγάλων επιχειρήσεων στις αγορές κεφαλαίων για επενδυτικούς πόρους

Προσκόμματα στην υλοποίηση επενδύσεων:

- Περιορισμένη παροχή τραπεζικών πιστώσεων, χαμηλή υλοποίηση ΠΔΕ

Εξωτερικός τομέας

Διεύρυνση εξαγωγών (7,0%) από:

- Ισχυρή ανάπτυξη σε Ευρωπαϊκή Ένωση, ΗΠΑ, αναδυόμενους εξαγωγικούς προορισμούς (π.χ. Βόρειος Αφρική)
- Περαιτέρω αύξηση τουριστικής κίνησης και υψηλότερη μεταφορική δραστηριότητα, και από την ένταση στη ΝΑ Μεσόγειο
- Ανασχετική επίδραση πολιτικών εμπορικού προστατευτισμού

Αύξηση και των εισαγωγών, επίσης κατά 7,0%

- Άνοδος επενδυτικής δραστηριότητας, στο βαθμό που αφορά μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, ηλεκτρονικές συσκευές
- Ευνοϊκή επίδραση χαλάρωσης capital controls
- Υψηλή ισοτιμία ευρώ / δολαρίου

Επιτάχυνση ανάπτυξης φέτος, στην περιοχή του 2,0%

Προβλέψεις 2018

Περαιτέρω μείωση ανεργίας

- Ενίσχυση απασχόλησης από νέα αύξηση εξαγωγικής ζήτησης σε Μεταποίηση, Τουρισμό, Μεταφορές
- Κλιμάκωση συμβολής Κατασκευαστικού τομέα
- Διεύρυνση απασχόλησης, μόνιμης και προσωρινής, στο δημόσιο τομέα

Μέση ανεργία φέτος στην περιοχή του 19,8%

- Ήπια ενίσχυση καταναλωτικής ζήτησης, χαμηλή πληθωριστική επίδραση αυξημένων - νέων φόρων, συγκρατούν την άνοδο των τιμών
- Αναστολή κατάργησης έκπτωσης ΦΠΑ σε έξι νησιά
- Κλιμάκωση επίδρασης πετρελαίου, από σχεδόν συνεχή αύξηση τιμής του τουλάχιστον στο α' εξαμ., η οποία μετριάζεται από την ισοτιμία €/€

Νέα αύξηση τιμών, ηπιότερη από πέρυσι (περιοχή 0,5%)

Ειδική μελέτη*

Η Φορολογία Εισοδήματος στην Ελλάδα Συγκριτική ανάλυση και προτάσεις αναμόρφωσης

* Βασίζεται σε μελέτη που υλοποιήθηκε για λογαριασμό και σε συνεργασία με την αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία διαΝΕΟσις

Σκοπός της μελέτης

- Οι μεταβολές στο φορολογικό σύστημα την περίοδο 2009-2016 ήταν εκτενείς
 - Πραγματοποιήθηκαν αυξήσεις φορολογικών συντελεστών και αναπροσαρμογή άλλων φορολογικών παραμέτρων
- Στην άμεση φορολογία:
 - Οι συντελεστές του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων αναπροσαρμόστηκαν
 - Η πλειονότητα των φοροαπαλλαγών εξαλείφθηκε
 - Εφαρμόστηκε πρόσθετη εισφορά αλληλεγγύης
- Υπάρχει επιτακτική ανάγκη για την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος

Στόχοι της μελέτης

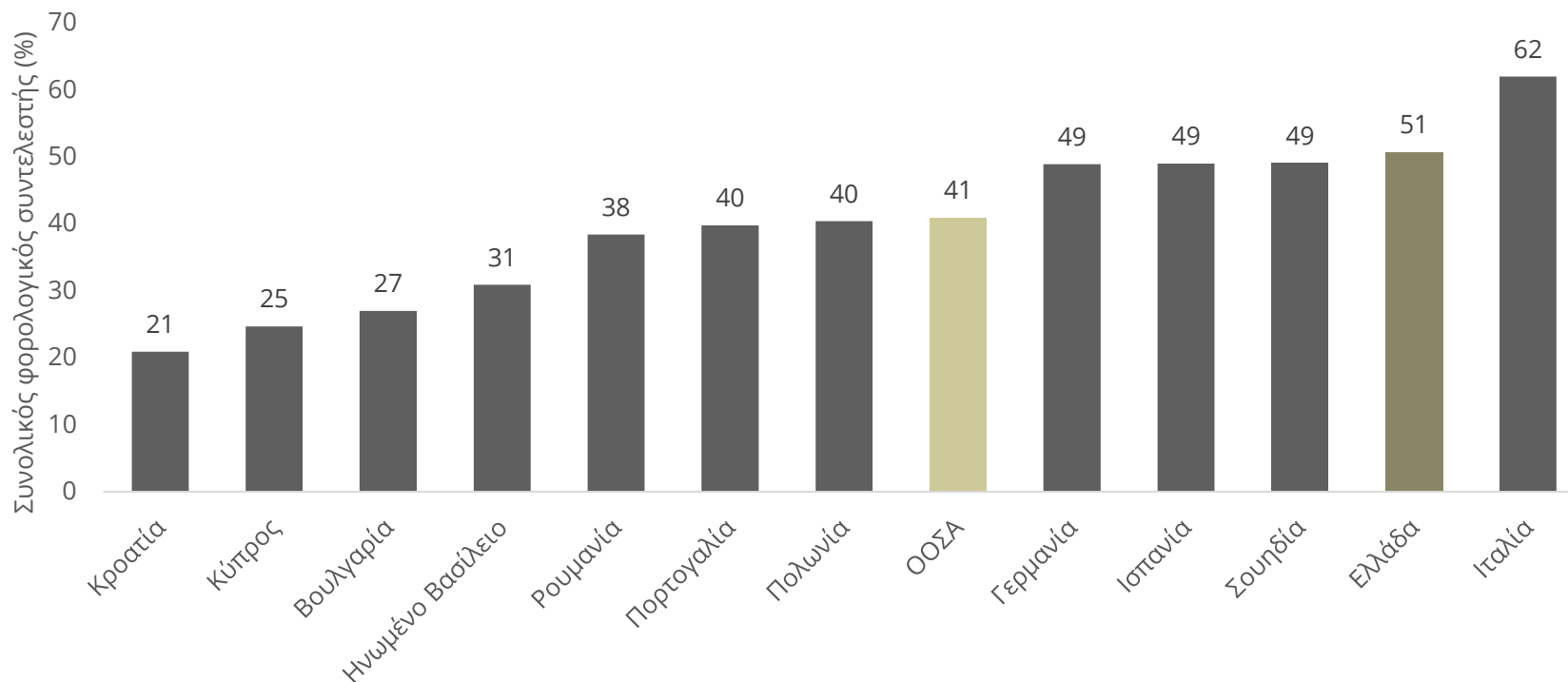
1. Ανάλυση του συστήματος φορολόγησης εισοδήματος στην Ελλάδα
2. Διατύπωση προτάσεων για την αναμόρφωσή του

Η υπέρμετρη φορολόγηση θέτει εμπόδια στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας και οδηγεί σε καθυστέρηση της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας, με αναμφίβολα σοβαρές κοινωνικές επιπτώσεις

Το σύστημα φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα έχει υψηλούς φορολογικούς συντελεστές για φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις

Συνολικός φορολογικός συντελεστής νομικών προσώπων σε διάφορες χώρες (% επί των κερδών), 2017

Πηγή: World Bank Group, Doing Business database

Ως αποτέλεσμα, στρεβλώνονται τα κίνητρα για εργασία, επενδύσεις και επιχειρηματική δραστηριότητα, δεν προάγεται η οικονομική αποτελεσματικότητα και ενθαρρύνονται η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή

Μη ικανοποιητικές επιδόσεις σε όλες τις κατηγορίες κριτηρίων

Κριτήρια αξιολόγησης	Επιδόσεις του συστήματος φορολογίας εισοδήματος	Βαθμός*
Οικονομική αποτελεσματικότητα (efficiency)		
<ul style="list-style-type: none"> Κίνητρα και ευκαιρίες για εργασία και επιχειρηματική δραστηριότητα Κίνητρα για αποταμίευση και επένδυση Ανάληψη κινδύνων και καινοτομία από άτομα και επιχειρήσεις 	<ul style="list-style-type: none"> Σχετικά υψηλή (καθαρή) φορολογική επιβάρυνση των φυσικών προσώπων Σχετικά υψηλός ανώτερος συντελεστής φορολογίας φυσικών προσώπων Υψηλός συντελεστής φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων Χαμηλός βαθμός προβλεψιμότητας του φορολογικού συστήματος 	2
Οικονομική δικαιοσύνη και ισότητα (equity)		
<ul style="list-style-type: none"> Οριζόντια ισότητα Κάθετη ισότητα Αναδιανομή εισοδήματος για μείωση ανισοτήτων 	<ul style="list-style-type: none"> Στενή φορολογική βάση Δυσανάλογη επιβάρυνση των ασκούντων επιχειρηματική δραστηριότητα και μισθωτών Υψηλός βαθμός προοδευτικότητας, με μικρή επίδραση στη μείωση ανισοτήτων και φτώχειας 	2
Απλότητα και διαφάνεια		
<ul style="list-style-type: none"> Σαφής ορισμός της φορολογικής βάσης Βεβαιότητα για το ποσό του φόρου για κάθε φορολογητέο αντικείμενο Διαφάνεια Δημοκρατικός έλεγχος και ενημέρωση των πολιτών 	<ul style="list-style-type: none"> Το 2013 καταργήθηκαν πολλές εξαιρέσεις και εκπτώσεις Επιβάλλονται αλλαγές στη φορολογία με τη διαδικασία του επειγόντος και ορισμένες φορές με αναδρομική ισχύ Παρατηρούνται καθυστερήσεις στην έκδοση δευτερογενούς νομοθεσίας 	3
Ευελιξία και σταθερότητα		
<ul style="list-style-type: none"> Ευελιξία στο πλαίσιο της μακροοικονομικής διαχείρισης Ευελιξία στο πλαίσιο διαφορετικών πολιτικών κατευθύνσεων Προβλεψιμότητα ώστε να είναι εφικτή η λήψη αποφάσεων από τους φορολογούμενους 	<ul style="list-style-type: none"> Πολύ συχνές μεταβολές της νομοθεσίας Μεγάλο πλήθος νομοθετικών πράξεων ανά νόμο Μεγάλο πλήθος διατάξεων σε διάσπαρτους νόμους 	1
Διοικητικό κόστος και κόστος συμμόρφωσης		
<ul style="list-style-type: none"> Ελαχιστοποίηση κόστους διαχείρισης του φορολογικού συστήματος (παρακολούθηση, επιβολή) Ελαχιστοποίηση ιδιωτικού κόστους συμμόρφωσης των φορολογούμενων 	<ul style="list-style-type: none"> Δυσανάλογα υψηλή απασχόληση των εργαζομένων της φορολογικής διοίκησης σε διοικητικές υπηρεσίες στην Ελλάδα Μείωση του χρόνου εκπλήρωσης φορολογικών υποχρεώσεων Περιορισμός του αριθμού πληρωμών για τις επιχειρήσεις Ηλεκτρονική υποβολή δηλώσεων Το κόστος συμμόρφωσης των επιχειρήσεων παραμένει υψηλό σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες 	3

Σημείωση: * Η βαθμολογία αξιοποιεί κλίμακα από 1 έως 5, όπου 1 - Εξαιρετικά μη ικανοποιητικές επιδόσεις και 5 - Πολύ καλές επιδόσεις.

Πηγή: IOBE

Εκτιμήθηκαν οι μικροοικονομικές επιδράσεις πέντε σεναρίων αναμόρφωσης της φορολογίας φυσικών προσώπων

Αξιολόγηση των μικροοικονομικών επιδράσεων από την αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων

Κριτήρια αξιολόγησης	A: Πιο έντονη προοδευτικότητα	B: Flat tax 24,3%	Γ: Flat tax 14,3% με κατάργηση έκπτωσης φόρου	Δ: Flat tax 20% με έκπτωση φόρου από €680	Ε: Δύο κλιμάκια 20% για <€40 χιλ. και 25% για >€40 χιλ. με έκπτωση φόρου από €690
Οικονομική αποτελεσματικότητα	---	++	+++	++	+
Δικαιοσύνη και ισότητα	+	-	---	--	-
Απλότητα, διαφάνεια και ευελιξία	0	++	+++	++	+
Διοικητικό κόστος και κόστος συμμόρφωσης	0	++	+++	++	+

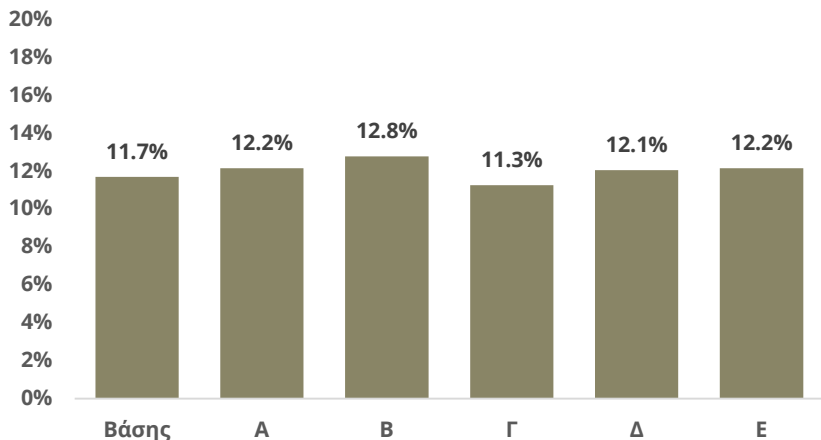
Σημείωση: ++ Ισχυρή θετική επίδραση, + θετική επίδραση, 0 χωρίς αξιοσημείωτη επίδραση, - αρνητική επίδραση, -- ισχυρή αρνητική επίδραση

Πηγή: Ανάλυση IOBE

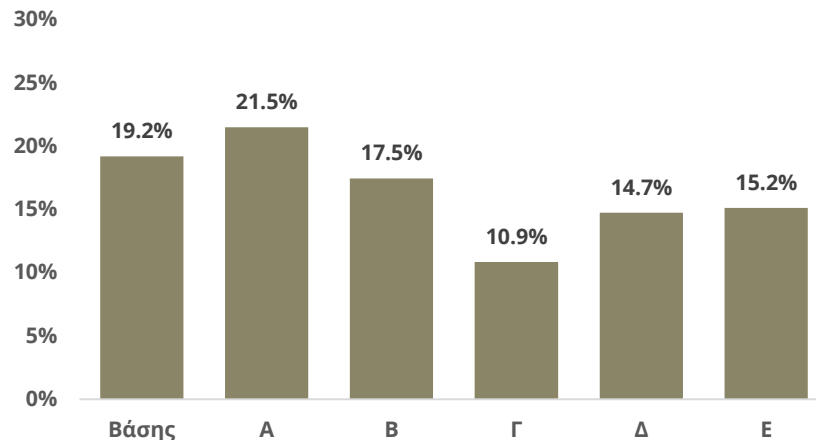

Βελτίωση αποτελεσματικότητας με μικρότερη επίπτωση στην ισότητα επιτυγχάνεται με 2 κλιμάκια φόρων (σενάριο Ε)

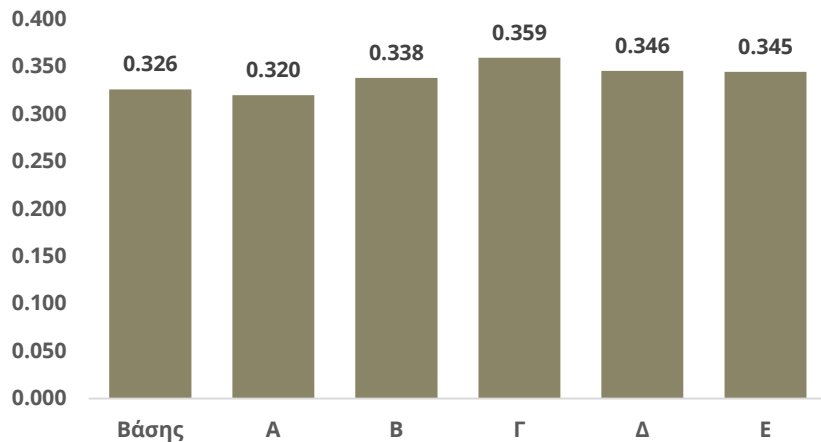
Μέσος φορολογικός συντελεστής

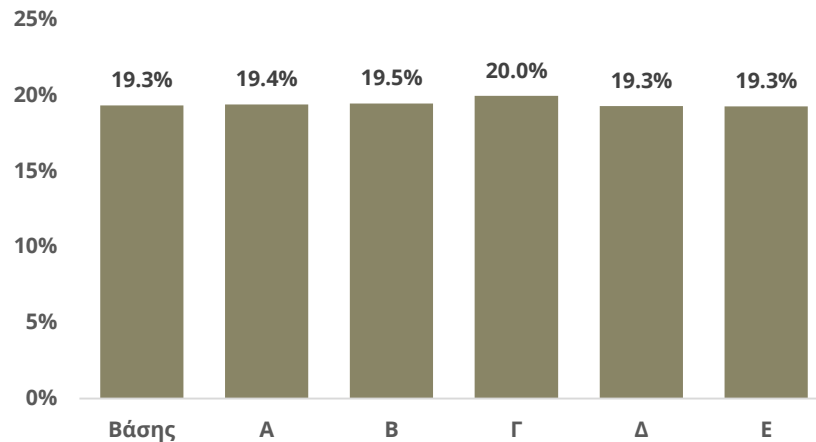
Μέσος οριακός φορολογικός συντελεστής

Δείκτης ανισότητας GINI

Ποσοστό φτώχειας

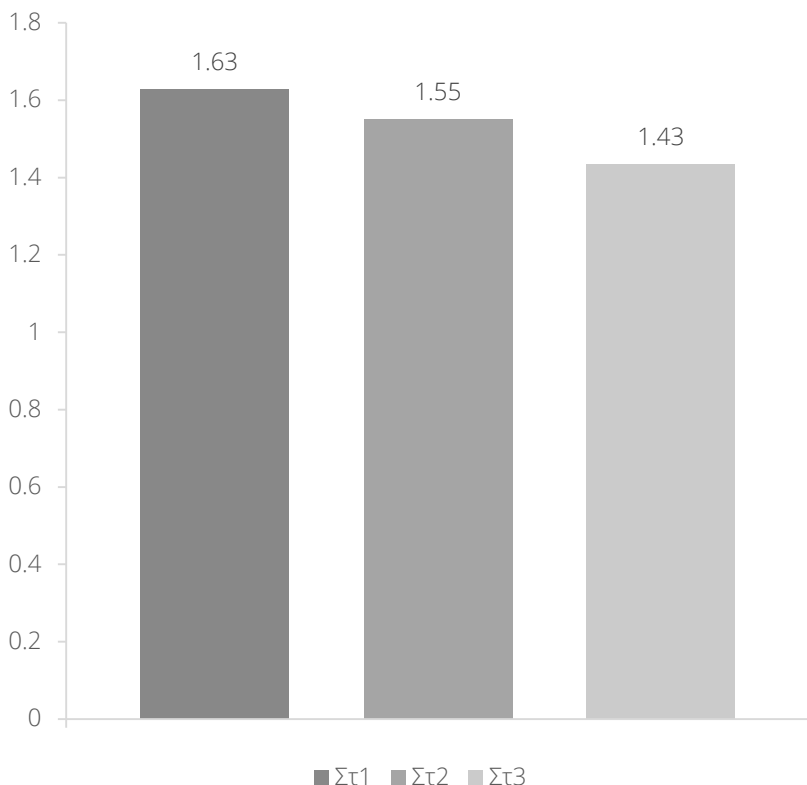
Τα ζητήματα ισότητας εισοδήματος αντιμετωπίζονται και με βελτίωση του συστήματος κοινωνικών παροχών

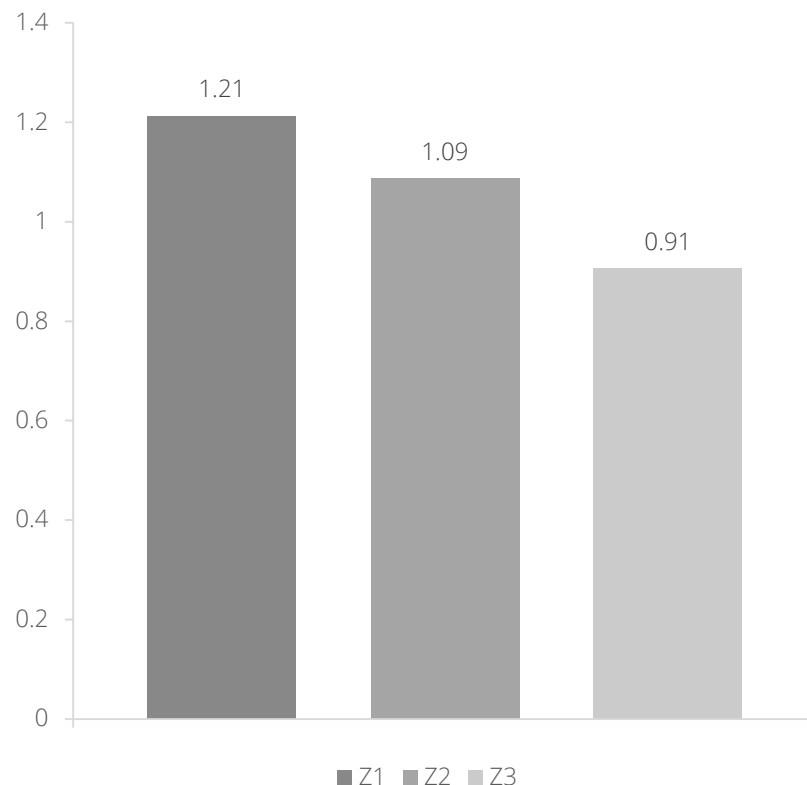
Μείωση του μέσου συντελεστή των επιχειρήσεων κατά 10 π.μ. οδηγεί σε αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,4-1,6 π.μ.

Ύψος πραγματικού ΑΕΠ (% διαφορά από την αρχική κατάσταση ισορροπίας)

Σενάρια μείωσης φορολογίας επιχειρήσεων

Σενάρια μείωσης φορολογίας φυσικών προσώπων

Πηγή: Ανάλυση IOBE

Αντίστοιχα, αύξηση του επιπέδου ΑΕΠ κατά 0,9-1,2 π.μ. σε μακροπρόθεσμη κατάσταση ισορροπίας επιτυγχάνεται με μείωση του μέσου φορολογικού συντελεστή των φυσικών προσώπων κατά 3 π.μ.

Προτάσεις πολιτικής

Κριτήριο	Περιγραφή παρέμβασης	Αναμενόμενο Αποτέλεσμα
Οικονομική αποτελεσματικότητα	<ul style="list-style-type: none">Μείωση ύψους οριακών συντελεστών φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπωνΜείωση αριθμού κλιμάκων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων σε δύο το πολύΔραστική μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων (το πολύ σε 20%)Διεύρυνση φορολογικής βάσης με επανεξέταση επιχειρηματικών δαπανών που εκπίπτουνΜείωση ασφαλιστικών εισφορώνΔυνατότητα συμψηφισμού ζημιών επιχειρήσεων με μελλοντικά κέρδη πέραν των 5 ετώνΑφαίρεση του κόστους κεφαλαίου από τα έσοδα των επιχειρήσεων	<ul style="list-style-type: none">Ενίσχυση κινήτρων για εργασία, επιχειρηματική δραστηριότητα και επενδύσειςΠεριορισμός φοροδιαφυγής, φοροαποφυγής και συσσώρευσης ληξιπρόθεσμων οφειλών και ενίσχυση εσόδωνΕνίσχυση απασχόλησης και ρυθμού μεγέθυνσης της οικονομίαςΛιγότερο δυσμενής θέση της Ελλάδας έναντι του διεθνούς φορολογικού ανταγωνισμούΆρση στρεβλώσεων στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων από ίδια ή δανειακά κεφάλαια τα οποία θα έχουν ισότιμη αντιμετώπισηΠεριορισμένη επίπτωση στο έλλειμμα γενικής κυβέρνησης που ίσως να απαιτεί παρεμβάσεις σε άλλα φορολογικά πεδία ή περικοπή δημοσίων δαπανών
Δικαιοσύνη και ισότητα	<ul style="list-style-type: none">Μείωση φορολογικών συντελεστών και αριθμού κλιμάκωνΠρώθηση μηχανισμών αναδιανομής μέσω δημοσίων δαπανών και όχι μέσω φορολογίαςΣταδιακή κατάργηση τεκμηρίων διαβίωσης για τον προσδιορισμό της φορολογικής βάσης – Χρήση αυτών των χαρακτηριστικών για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των φορολογικών ελέγχωνΜη επιβολή έκτακτων ή πρόσθετων φόρων στα δηλωθέντα εισοδήματαΠεραιτέρω διάδοση χρήσης πλαστικού χρήματος και ηλεκτρονικής τιμολόγησηςΕντατικοποίηση φορολογικών ελέγχων, επιβολής κυρώσεων και ταχεία επίλυση φορολογικών διαφορών	<ul style="list-style-type: none">Πιο λογική κατανομή των φορολογικών βαρώνΕνίσχυση εμπιστοσύνης πολιτών στο φορολογικό σύστημαΕνίσχυση συμμόρφωσης φορολογούμενωνΔιαφάνεια και δημοκρατικός έλεγχος
Απλότητα, διαφάνεια και σταθερότητα	<ul style="list-style-type: none">Αξιολόγηση φορολογικής νομοθεσίας και στη συνέχεια απλούστευση από ομάδα ειδικών επιστημόνωνΥποχρεωτική ανάλυση επιπτώσεων σε κάθε φορολογικό νομοσχέδιο ή τροπολογίαΕτήσιος προγραμματισμός νομοθετικού έργου για τη φορολογία και αναφορές πεπραγμένων σε εξαμηνιαία βάσηΑξιολόγηση της εφαρμογής της φορολογικής νομοθεσίας μετά τη θέση σε ισχύΠρώθηση μηχανισμών αναδιανομής μέσω δαπανών	<ul style="list-style-type: none">Απλοποίηση φορολογικής νομοθεσίαςΣταθερότητα φορολογικού πλαισίουΔιαφάνεια και δημοκρατικός έλεγχος
Διοικητικό κόστος και κόστος συμμόρφωσης	<ul style="list-style-type: none">Διοικητική αναδιοργάνωση των φορολογικών αρχών με ενίσχυση του αριθμού των εργαζόμενων στον φορολογικό έλεγχοΠεραιτέρω εκσυγχρονισμός της φορολογικής διοίκησης και δημιουργία ηλεκτρονικής φορολογικής διοίκησης	<ul style="list-style-type: none">Μείωση κόστους συμμόρφωσης και ταχύτερη εξυπηρέτηση φορολογούμενωνΒελτίωση αποτελεσματικότητας φορολογικών αρχώνΕνίσχυση εμπιστοσύνης πολιτών στο φορολογικό σύστημα

Ευχαριστούμε πολύ!

www.iobe.gr

twitter.com/IOBE_FEIR